

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΓΙΟΡΤΑΖΟΥΝ: ΑΣΤΕΡΙΟΣ, ΑΣΤΕΡΩ.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

626: Ο Ελληνικός Στόλος καταναυμαχεί και διασκορπίζει τον στόλο των Αθάρων και Σλάβων που πολιορκούν την Κωνσταντινούπολη. Η νίκη αποδίδεται στην «Υπέρμαχο Θεοτόκο», στην οποία αφιερώνεται ο Ακάθιστος Ύμνος.

1794: Αρχίζει η λεγόμενη Εξέγερση του Ουίσκι. Αγρότες της Πενσυλβάνιας επαναστατούν κατά της επιβολής φόρου στο αλκοόλ από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση των ΗΠΑ.

1819: Ο Σιμόν Μπολίβαρ νικά τους Ισπανούς στη Μάχη του Μπογιακά, που σηματοδοτεί την ανεξαρτησία της Κολομβίας.

1942: Διεξάγεται η Μάχη του Γκουανταλκανάλ. Πρόκειται για την πρώτη επιθετική ενέργεια των Αμερικανών στον Ειρηνικό, κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

1964: Η Τουρκία βομβαρδίζει θέσεις των Ελληνοκυπρίων στην Κύπρο. Στην περιοχή της Τηλλυρίας ξεσπούν αιματηρές συγκρούσεις, που θα κρατήσουν τέσσερις μέρες, σε απάντηση της προσπάθειας του στρατηγού Γρίβα να καταλάβει τους τουρκοκυπριακούς θύλακες της Μανούσρας και των Κοκκίνων. Οι βομβαρδισμοί θα σταματήσουν δύο ημέρες μετά, έπειτα από απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ.

1973: Ο Παναθηναϊκός δια του προέδρου του Σπύρου Ανέστη διαγράφει από μέλος του συλλόγου τον παλιό του ποδοσφαιριστή Λάκη Πετρόπουλο, επειδή ανέλαβε προπονητής στον Ολυμπιακό.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1876: Μαργκερίτα Χερτρούντα Τζέλε, γνωστή ως Μάτα Χάρι, ολλανδή κατάσκοπος. (Θαν. 15/10/1917)

1932: Αμπέμπε Μπικίλα, θρυλικός αιθίοπας μαραθωνοδρόμος, χρυσός ολυμπιονίκης το 1960 και το 1964. (Θαν. 25/10/1973)

1982: Βασίλης Σπανούλης, διεθνής έλληνας καλαθοσφαιριστής.

ΘΑΝΑΤΟΙ

1834: Ζοζέφ Ζακάρ, γνωστός από την ανακάλυψη του αργαλείου Ζακάρ, που επιτρέπει τη δημιουργία κυματιστών σχεδίων στα υφάσματα. (Γεν. 7/7/1752)

1893: Αλφρέντο Καταλάνι, ιταλός συνθέτης. (La Wally) (Γεν. 19/6/1864)

1970: Νίκος Τσιφόρος, δημοσιογράφος, θεατρικός συγγραφέας και σεναριογράφος. (Γεν. 1912)

Αμπέμπε Μπικίλα (1932 – 1973)

Θρυλικός μαραθωνοδρόμος από την Αιθιοπία, με δύο σημαντικές πρωτιές στην ιστορία του αθλητισμού. Υπήρξε ο πρώτος αθλητής που κέρδισε τον Μαραθώνιο Δρόμο σε δύο συνεχόμενους Ολυμπιακούς Αγώνες (1960 και 1964) και ο πρώτος μαύρος Αφρικανός, που κέρδισε χρυσό μετάλλιο σε Ολυμπιακούς Αγώνες.

Ο Αμπέμπε Μπικίλα (Abebe Bikila) γεννήθηκε στο Γιάτο της Αιθιοπίας στις 7 Αυγούστου 1932, την ημέρα που γινόταν ο Μαραθώνιος στους Ολυμπιακούς του Λος Άντζελες. Ήταν γιος ενός φτωχού βοσκού και σε νεαρή ηλικία αποφάσισε να καταταγεί στον στρατό για να συντηρεί την πολυμελή οικογένειά του. Ξεκίνησε με τα πόδια για την πρωτεύουσα Αντίς Αμπαμπα και επιλέχθηκε για την Αυτοκρατορική Φρουρά του Χαϊλέ Σελασιέ, όπου υπηρέτησε ως στρατιώτης.

Η ζωή του άλλαξε ρότα, όταν τον ανακάλυψε ο σουηδός προπονητής της εθνική ομάδας Όνι Νισκάνεν και του πρότεινε να γίνει δρομέας μεγάλων αποστάσεων. Μέχρι τα 28 χρόνια δεν είχε κάποια σημαντική διάκριση και ήταν παντελώς άγνωστος στο εξωτερικό. Ήταν η εποχή, που κανείς δεν υπολόγιζε τους μαύρους αφρικανούς αθλητές. Για καλή του τύχη θα επιλεγεί την τελευταία στιγμή για την ομάδα της Αιθιοπίας στους Ολυμπιακούς της Ρώμης, όταν ο μαραθωνοδρόμος Βάμι Μπράτου θα στραμπουλιξίσει τον αστράγαλό του, παίζοντας ποδόσφαιρο.

Την ημέρα διεξαγωγής του Μαραθωνίου στην Αιώνια Πόλη, τα πράγματα δεν ξεκίνησαν καλά για τον Μπικίλα. Η «Αντίνας», που ήταν η αποκλειστική χορηγός των αθλητικών υποδημάτων, δεν είχε το κατάλληλο ζευγάρι για τον αιθίοπα αθλητή. Δύο ώρες πριν από την έναρξη του αγώνα «επιστρατεύτηκε» και το τελευταίο διαθέσιμο ζευγάρι, που, όμως, τον στένευε. Έτσι αποφάσισε με τον προπονητή του Νισκάνεν να τρέξει ξυπόλητος, όπως το συνήθιζε στις προπονήσεις.

Όταν παρατάχθηκε το απόγευμα της 10ης Σεπτεμβρίου 1960 μπροστά στην Αψίδα του Κωνσταντίνου για την εκκίνηση του αγώνα, οι συναθλητές του δεν έκρυβαν την έκπληξή τους για την εμφάνιση του Μπικίλα, ενώ δεν έλειψαν τα ειρωνικά σχόλια. Αποφασιστικός ο Αιθίοπας άκουσε τις τελευταίες οδηγίες του προπονητή του, που του επεσήμανε τους κυριότερους αντιπάλους του, ένας από τους οποίους ήταν ο μαροκινός Ραντί με το νούμερο 26. Η κούρσα ξεκίνησε και ο Μπικίλα «κατάπινε» τον ένα μετά τον άλλο τους αντιπάλους του σε αναζήτηση του αθλητή με το Νο 26. Μετά το 20ο χιλιόμετρο, αυτός και ένας αθλητής με το Νο 185 είχαν δημιουργήσει σημαντική διαφορά από τους υπόλοιπους. Ήταν ο Ραντί, που από λάθος πληροφόρηση έφερε τον αριθμό 185. Ο Μπικίλα δεν το γνώριζε και επιτάχυνε προς αναζήτηση του ανθρώπου με το Νο 26. Από κοντά και ο Μαροκινός, που τον ακολουθούσε για μεγάλο διάστημα. 500 μέτρα πριν από τον τερματισμό και αφού ο Μπικίλα είχε ενημερωθεί ότι δεν υπήρχε προπορευόμενος αθλητής, «ξεκόλλησε» από τον Ραντί και τερμάτισε πρώτος με χρόνο 2:15:16 και 2 δέκατα, έχοντας μια διαφορά 26 δευτερολέπτων από τον μεγάλο του αντίπαλο.

Ο Μπικίλα επέστρεψε με το φωτοστέφανο του ήρωα στην πατρίδα του, ενώ η νίκη του χαιρέτισκε σε όλη την Αφρική.

Ο αυτοκράτορας Χαϊλέ Σελασιέ τον παρασημοφόρησε και τον προήγαγε στον βαθμό του δεκανέα. Το 1961 κέρδισε μαραθωνίους στην Ελλάδα, την Ιαπωνία και την Τσεχοσλοβακία και στη συνέχεια αποσύρθηκε για δύο χρόνια από τους στίβους. Στο διάστημα αυτό παράλιγο να χάσει τη ζωή του, όταν χωρίς τη θέλησή του πήρε μέρος σ' ένα αποτυχημένο στρατιωτικό πραξικόπημα για την ανατροπή του αυτοκράτορα. Καταδικάστηκε σε θάνατο δι' απαγχονισμού, αλλά σώθηκε με τη χάρη που του απένειμε ο Χαϊλέ Σελασιέ, λόγω των εξαιρετικών του υπηρεσιών προς την πατρίδα.

Ο Μπικίλα επανήλθε στους στίβους την προολυμπιακή χρονιά του 1963, όπου υπέστη και την πρώτη του ήττα, τερματίζοντας 5ος στον Μαραθώνιο της Βοστώνης. Τον επόμενο χρόνο προετοιμάστηκε εντατικά και μεθοδικά για να υπερασπίσει τον τίτλο του στους Ολυμπιακούς του Τόκιο. 40 μέρες πριν από την έναρξη των αγώνων ένοιωσε πόνους στην κοιλιακή χώρα και οι γιατροί διέγνωσαν οξεία σκωληκοειδίτιδα. Υπεβλήθη άμεσα σε χειρουργική επέμβαση κατά τη διάρκεια της ανάρρωσης άρχισε να κάνει ελαφρά προπόνηση στην αυλή του νοσοκομείου, ξεγελώντας τα βράδια τους γιατρούς.

Με ελλιπή προετοιμασία το κρίσιμο διάστημα δεν είχε και πολλές ελπίδες να επαναλάβει το θαύμα της Ρώμης. Αυτή τη φορά έτρεξε κανονικά με παπούτσια, αφού η ιαπωνική Asics, που ήταν χορηγός του αθλητικού υλικού, φρόντισε να μην επαναλάβει το λάθος της Adidas. Στον Μαραθώνιο των Ολυμπιακών του Τόκιο, ο Μπικίλα ακολούθησε την ίδια τακτική με τη Ρώμη. Άλλαξε τον ρυθμό του μετά το 20ο χιλιόμετρο και εξαφανίστηκε, τερματίζοντας πρώτος, με διαφορά τεσσάρων λεπτών από τον δεύτερο βρετανό Χέιτλι και χρόνο 2:12:11 και 2 δέκατα. Προς έκπληξη όλων συνέχισε να τρέχει κι έκανε άλλα 10 χιλιόμετρα για χαλάρωμα.

Ο Μπικίλα επέστρεψε για δεύτερη φορά θριαμβευτής στην πατρίδα του και ο αυτοκράτορας του έδωσε μία ακόμη προαγωγή και του έκανε δώρο ένα αυτοκίνητο, ένα λευκό «σκαραβαίο» της Volkswagen, το οποίο για τα μέτρα της πάμφτωχης Αιθιοπίας ισοδυναμούσε με Πόρσε. Ο Μπικίλα επέστρεψε στους στίβους λίγο πριν από τους Ολυμπιακούς Αγώνες του Μεξικού το 1968. Πήρε μέρος για τρίτη συνεχόμενη φορά σε Μαραθώνιο Ολυμπιακών Αγώνων, αλλά ήταν άτυχος, καθώς στο 17ο χιλιόμετρο της διαδρομής τραυματίστηκε και αποχώρησε. Η λύπη του μετριόστηκε από το γεγονός ότι ο συμπατριώτης και φίλος του Μάμο Βόλντε έκοψε πρώτος το νήμα, τριτώνοντας το καλό για την Αιθιοπία.

Η μοίρα, όμως, έπαιξε άσχημο παιχνίδι στον μεγάλο αθλητή, ένα χρόνο αργότερα. Στην προσπάθειά του να αποφύγει μια ομάδα διαδηλωτών, που εμφανίστηκε ξαφνικά μπροστά του, έχασε τον έλεγχο του αυτοκινήτου του, που έπεσε σε χαντάκι. Ανασύρθηκε βαρύτερα τραυματισμένος από τον «σκαραβαίο» και έμεινε παράλυτος, παρά τις προσπάθειες των γιατρών. Στις 25 Οκτωβρίου 1973 έφυγε από τη ζωή, σε ηλικία μόλις 41 ετών, από εγκεφαλική αιμορραγία, επιπλοκή από το αυτοκινητιστικό ατύχημα του 1969. Ο Αμπέμπε Μπικίλα ήταν παντρεμένος και πατέρας τεσσάρων παιδιών.